

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Promemorian Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag (Ds 2019:6)

Ju2019/01733/L1

1 Sammanfattning

Skatteverket motsätter sig inte att promemorians förslag om att lägsta tillåtna aktiekapital i privata aktiebolag ska sänkas till 25 000 kr genomförs.

Enligt promemorian är syftet med förslaget att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig och därmed främja företagande, särskilt inom tjänstesektorn. Det finns därför anledning att ytterligare sänka nivån för lägsta tillåtna aktiekapital för privata aktiebolag från nuvarande 50 000 kr.

Mot bakgrund av syftet med förslaget och att Skatteverket bedömer att borgenärer i allmänhet har flera instrument och variabler att beakta än aktiekapitalet för att skydda sina fordringar, att en sänkning bedöms ha en marginell betydelse för Skatteverket som oprioriterad borgenär samt att Skatteverket inte uppfattar att en sänkning enligt förslaget kommer att närmare påverka risken för ogenomtänkt och oseriöst företagande motsätter sig Skatteverket inte att förslaget genomförs.

Skatteverket lämnar dock vissa synpunkter på förslaget.

2 Skatteverkets synpunkter

Kravet på aktiekapital för privata aktiebolag har sänkts vid ett tidigare tillfälle, då från 100 000 kr till 50 000 kr. Sänkningen den gången föregicks av en utredning som redovisade sin syn på aktiekapitalets storlek i delbetänkandet SOU 2008:49. Tre olika alternativ utreddes, sänkning till nivåerna 50 000 kr eller 20 000 kr samt att minimigränsen för aktiekapitalet helt skulle tas bort. Utredningen kom fram till att aktiekapitalet inte borde understiga 50 000 kr och den uppfattningen delades och föreslogs av regeringen (prop. 2009/10:61). Skatteverket motsatte sig inte utredningens huvudförslag om en sänkning till 50 000 kr, men avstyrkte det senare tillkomna förslaget om en sänkning till 1 kr.

Även senare har det funnits ett förslag om att sänka lägsta tillåtna aktiekapital, då till 1 krona, med anledning av Europeiska kommissionens förslag till direktiv om enmansbolag. Skatteverket avstyrkte det förslaget i två remissvar (2014-05-26 och 2015-03-16).

Syftet med sänkningen av aktiekapitalet 2010 var att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig och därmed främja företagande, särskilt inom tjänstesektorn. Vid en avvägning mellan olika intressen stannade utredaren för att föreslå en minskning till 50 000 kr, vilket sedan ledde till

lagstiftning. Det syfte som ligger till grund för promemorians förslag om ytterligare en sänkning till 25 000 kr är detsamma som vid sänkningen till 50 000 kr. Någon uppföljning av vilka effekter, positiva och negativa, som tidigare sänkning har gett upphov till synes inte ha gjorts inför förslaget i promemorian.

Skatteverket delar bedömningen att förslagets påverkan på aktiekapitalets funktion i allt väsentligt kan antas avse frågor som rör skyddet för bolagets borgenärer, spärr mot ogenomtänkt och oseriöst företagande, tvångslikvidation vid kapitalbrist samt försiktighetsregeln vid värdeöverföringar.

2.1 Aktiekapitalets roll som borgenärsskydd

Skatteverkets delar uppfattningen att aktiekapitalet redan idag har en klen funktion som skydd för ett företags borgenärer. Ett krav på ett aktiekapital på 50 000 kr utgör i praktiken inte en säkerhet eftersom inget hindrar det egna kapitalet att uttraderas p.g.a. dåliga affärer. Borgenärer har i regel flera instrument för att skydda sina fordringar. Aktiekapitalet kommer även i fortsättningen att vara en av flera variabler att beakta vid bedömningen av ett företags kreditrisk.

Det lägre kapitalkravet innebär även att oprioriterade borgenärer, dit staten hör, får ett lägre skydd vid risk för obestånd och avveckling av företaget. Skatteverket bedömer dock att sänkningen har en marginell betydelse för Skatteverket som borgenär.

2.2 Aktiekapitalets betydelse som spärr mot ogenomtänkt och oseriöst företagande

Det som vid förslaget om sänkning av aktiekapitalet som genomfördes 2010 ansågs mest tala mot att sänka aktiekapitalet ytterligare var dess funktion som spärr mot oseriöst och ogenomtänkt företagande (prop. 2009/10:61 s. 11). Dessa faktorer bör enligt Skatteverket fortsatt vara de som har störst betydelse för avvägningen mot förväntade fördelar med förslaget.

I linje med vad som framfördes i SOU 2008:49 är det Skatteverkets uppfattning att ett krav på insatskapital om ett inte helt ringa belopp faktiskt kan verka som ett skydd för någon som avser att starta ett företag. Skatteverket anser att det fortsatt äger giltighet. Ett sådant krav leder sannolikt till att personer som avser att starta ett företag med begränsat ansvar ”tänker till” före. Det kan också bidra till att färre enskilda drabbas av skatteskulder, att tvister mellan företagare minskar (färre civilmål) samt även till en minskad administrativ börda för Skatteverket till följd av ett lägre behov av borgenärsarbete. Av promemorian (s. 16) framgår att överlevnadsgraden bland nystartade aktiebolag verkar vara högre än för andra företagsformer. Ett kapitalkrav som inte är för lågt skulle kunna vara en viktig faktor som bidrar till det.

Av promemorian framgår att det är ”omöjligt att förutse” med någon säkerhet huruvida ett lägre krav på aktiekapital kan innebära att aktiebolagsformen i ökad utsträckning kommer att användas vid ekonomisk brottslighet. Promemorian anser det trots allt inte vara troligt att en sänkning skulle få annat än försumbara effekter i detta avseende (s. 26).

Någon utvärdering av om den sänkning av lägsta aktiekapital som gjordes 2010 har lett till att aktiebolag i ökad utsträckning används för oseriös verksamhet än tidigare synes inte ha gjorts. Brottsförebyggande rådet har i några rapporter lyft fram hur företag, främst synes det vara i form av aktiebolag, används som brottsverktyg för att begå ekonomisk brottslighet (se t.ex. Rapport 2015:15 "Administrativa åtgärder mot ekonomisk och organiserad brottslighet" och Rapport 2016:10 "Kriminell infiltration av företag"). Både ytterligare sänkning av aktiekapitalet och att revisorskravet numera tagits bort för mindre aktiebolag underlättar självklart inte bara för seriösa företag utan även för dem som vill använda aktiebolag för oseriösa syften.

Huruvida den mest lämpliga storleken på aktiekapitalet är 50 000 kr eller 25 000 kr för att motverka ogenomtänkt och oseriöst företagande, eller om skillnaden är försumbar, är inte utrett. Skatteverket uppfattar dock inte att en sänkning enligt förslaget kommer att närmare påverka risken för ogenomtänkt och oseriöst företagande.

2.3 Reglerna om tvångslikvidation

En halvering av kravet på aktiekapitalets storlek medför att en situation där halva det registrerade aktiekapitalet är förbrukat kan uppstå snabbare, vid 12 500 kr istället för vid 25 000 kr. Det innebär att de särskilda reglerna om likvidation och konkurs i 25 kapitlet aktiebolagslagen (2005:551) ska tillämpas. Tvångslikvidationsreglerna medför ofta kostnader för bolaget och kan innebära att aktieägarna görs personligt betalningsansvariga för vissa av bolagets förpliktelser. Redan när kravet på aktiekapital sänktes från 100 000 kr till 50 000 kr anförde regeringen att en översyn av dessa regler var befogad, se prop. 2009/10:61 s. 12 f. Skatteverket anser att det gör sig än mer gällande i det fall man sänker kravet på aktiekapital från 50 000 kr till 25 000 kr. Detta gäller inte minst tidsutdräkten aktieägarna har på sig att på nytt pröva frågan om bolaget ska gå i likvidation vid en eventuell andra kontrollstämma.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket bedömer att en sänkning har en marginell betydelse för Skatteverket som borgenär.

Förslaget kan medföra en viss ökning av frågor till skatteupplysningen men kostnaderna för det bedöms som försumbara.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten Katarina Larsson. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Rosengren, rättschefen Gunilla Hedwall, enhetschefen Tomas Algotsson och sektionschefen Mats Nilsson.

Katrin Westling Palm

Katarina Larsson

